

Maga héthetes terhes, gratulálok. Jöjjön vissza szülés után.

A folyosón nekidőlök a falnak. Úristen! Mi lesz velem? Félek a szüléstől. Egyetlen perc alatt értem meg, hogy nincs kiút, bizony én szülni fogok. Felnőttem. Igen, a boldogság, gondolom, nyilvánvaló ilyenkor, de nekem valami más is az eszembe jut. Hogy most már semmiképp nem úszom meg a szenvedést, mert ez a gyerek itt van a hasamban, bennem, tehát valahogyan ki is kell jönnie onnan. Elszégyeltem magam, hogy nemcsak a boldogság önt el a hír hallatán, hanem a félelem is.

Nem is tudom, örülök-e igazán, vagy csak tudom, hogy örülnöm kellene.

1984, huszonkét éves vagyok. Átmenetileg, amíg arra várunk, hogy az előző tulajdonosok kiköltözzenek a lakásunkból, amit már megvettünk, anyukámnál lakunk, Diósgyőrben. Hatvan négyzetméteren élünk, anyukám, a húgom és mi Istvánnal, a férjemmel. Miénk a belső kis szoba, de ő épp sorkatona, keveset van itthon. Ahogy

megtudja, hogy végre várandós vagyok (hónapok óta jártunk orvostól orvosig, hogy kiderítsük, miért nem sikerül teherbe esnem), igyekszik nem veszekedni, néha összejön neki, néha nem. Indulatos ember, de hát kinek nincs hibája. Alapjaiban pedig megbízható, jó társ. Úgy emlékszem, így mentetettem magamban.

Kozmetikus vagyok, rajongok a szakmáért. Egy avas-déli hatalmas fodrászatban dolgozom, a lakótelep főutcáján. Amikor délelőttre megyek, hajnalban egy órát buszozom Diósgyőrből a munkahelyemre. Korán indulok, általában fél öt-ötkor, hiszen többször le kell szállnom levegőzni. Folyton szédülök és émelygek, de dolgozni muszáj, és holmi apró rosszulletek nem akadályozhatnak meg abban, hogy munkába járjak. Nagyon szeretek a hatalmas, pirosra festett fodrászüzletben dolgozni, jól érzem ott magam.

Szeretnek a munkatársaim, és én is szeretem őket. Picurnak neveznek, mert szerintük én vagyok a legkisebb, ami nem is igaz, de rájuk hagyom, mert tudom, hogy szeretetből hívnak így. Legjobban a kozmetikus kollégámat, Ágit szeretem, akivel egy műszakban dolgozunk. Kontyot hord, és magasra festi a szemöldökét, ami divatjamúltnak is tűnhetne, de valahogy mégsem az. Légies és könnyed, vicces és segítőkész nő. Sokat tanulok tőle, kezdőként iszom a szavait, ő pedig végtelen türelemmel avat be a szakma rejtelmeibe. Keverjük a krémeket, festjük

a szemöldököket, simítjuk a ráncokat. Sosem to-
lakodó vagy lekezelő, és sosem kioktató. Egysze-
rűen csak szeretettel van irántam, tele segíteni
vágyással. De nem csak ő ilyen velem, az üzlet-
ben egy kicsit mindannyian anyáskodnak fölöt-
tem, és amint megtudják, hogy várandós vagyok,
nemcsak kényeztetnek, hanem mintha csak egy
család lennénk, együtt várjuk a babát. Vasasné,
a vezető fodrász például, akinek számtalan orvos
vendége van, a vizsgálati eredményeimet elemez-
teti velük, Maca, a hajmosó pedig minden héten
gombapaprikást hoz nokedlivel, mert tudja, hogy
az a legnagyobb kedvencem. Márpedig szerinte
egy várandósna úgy dukál, hogy legalább he-
tente egyszer a kedvenc ételét egye. Én pedig
megosztom velük a boldog várakozás örömét, és
engedem, hogy babusgassanak és kényeztessenek.
István, mint mondtam, úgylis katona, meg hát
nem is olyan kedveskedős típus.

Jó nekem ott abban a fodrászüzletben, jól
érzem magam velük, és próbálok nem gondol-
ni az állandó émelygésre. Dolgozni szeretnék,
ameddig csak lehet. Néha mégis páni félelem
lesz úrrá rajtam. Egyre csak az jár az eszemben,
milyen lesz a szülés. Huszadszor hallgatom meg
anyám történetét a saját születésemről: a hashaj-
tótól szült meg, amit egy nappal a császármetszés
előtt kapott, amikor felkészítették a műtetre. Ez
nagyjából minden, amit a terhességről és a szü-
lésről tudok. Mert a környezetemben nem szokás

erről beszélni. Ha szülésről kérdezem az ismerős asszonyokat, csak vonogatják a vállukat, hogy majd megtudod. Mintha szégyen lenne. Ha nem hagyom magam, és faggatom őket, vagy legyintgetnek, vagy panaszkodnak, hogy milyen szörnyű is az, hogy mennyire fáj, és milyen nehéz a „vágás” utáni gyógyulás. De soha, senkitől nem hallottam azt, hogy boldog és felemelő volt a szülés. Ezért aztán még jobban félek.

Hat hónaposan végül a nőgyógyász úgy látja jónak, ha betegszabadságra küld. Mivel az émelygés megszűnt, hogy hasznosan teljen az idő, varrni tanulok Zsuzsa barátnőmtől (varrodája van, elkél neki a megbízható segítség), és jó pénzért főzök egy egész családra, ahol az anya, Kati szintén varrásból él. Rengeteget dolgozik, és hálás érte, hogy ellátja valaki a családját.

Nagy, négyszobás lakásban élnek a Vörösmarty lakótelepen, a konyha melletti szoba a varroda, Kati ki sem lát a munkából egész nap. Ha a konyhaajtót nyitva hagyjuk főzés közben, akkor beszélgetni is tudunk. Szeretek Katival beszélgetni. Miután megebédeltetem őket, egyre többször maradok ott délutánra is, egyéb dolgom nem nagyon van. Rengeteget tanulok tőle és a férjétől, Antitól, aki professzor a Miskolci Egyetemen. Közel kerülnek hozzám mindannyian. Kati, Anti és a gyerekek. Ők ketten vannak, egy fiú és egy kislány, Attila és Ildi. Attila kiskamasz, göndör haját sokszor túrja ujjaival, keveset beszél,

de szeretetteljes és kedves. A kislány huncutkék szemű, mint egy tökéletes porcelánbaba. Hamar összebarátkozom vele, ellentétben szelíd kinézetével, igazi nagyszájú, vagány-verekedős utcaréme. Amikor főzök, sokszor ott sertepertél körülöttem, azt mondja, segít. Beszélgetünk a hasamban fészkelő babáról. Izgulok, hogy fiú lesz, vagy kislány. Én lányt szeretnék, mert úgy érzem, nem tudnék mit kezdeni egy kisfiúval. Ildi bólogat, de a maga tízéves bölcsességével kedvesen próbál meggyőzni, az is nagyon jó, ha véletlenül mégis fiú lesz. Mert ugye, ha ez a baba most fiú lesz, akkor, mondjuk, a következő lehetne lány, mint ahogyan náluk is van. És ha a lány bármikor bajba kerülne, akkor csak hopp, ott terem a bátyja, és megvédi. Nagyon komolyan bólogat is hozzá, egészen nyilvánvalóan saját magát is győzködi, hogy ez minden normális családban így működik. Aha, mondom. Téged hányszor védett meg a bátyád? Kicsit zavarba jön, nagyon kutat az emlékei között, majd halvány mosollyal azt mondja, na jó, egyszer sem. De én szörnyen összerugdostam a Tóth ikreket, amikor Attilát csúfolták.

Akkor döntöm el, hogy egészen biztosan kislányt szeretnék. Pont olyat, mint Ildi. És apának pedig pont olyat szeretnék, mint Anti, akinél jobb embert elképzelni sem tudok. Mert hát nekem nincs apukám. Már tíz éve nincs. Halványan persze emlékszem, milyen érzés egy

apuka, de csak halványan. Azzal viszont most találkozom életemben először, hogy egy férfi lehet kedves, halk szavú és megbízható. Apám vad székely ember volt, szeretett inni, és hogy finoman mondjam, ez nem mindig tett rá jó hatást. Négyéves volt, amikor Gyergyót elhagyva Magyarországra költöztek a szüleivel és négy testvérével. Számomra felfoghatatlan módon az ötödiket, apu egyik öccsét, Andrást, Erdélyben hagyták a nagymamájukkal. Soha többet nem találkoztak vele.

Nagyapám, apám apja is erőszakos ember volt, szaladt a család apraja-nagyja, ha beivott. Apu pedig követte a családi hagyományt. Férfiember természetéről nekem más ismeretem korábban nem volt.

Anti mindennap kedvesen méltatja a főztömet, és olyan jó étvággal eszi, hogy az könnyet csal a szemembe. Először önt el az az érzés, hogy jó másnak főzni. És persze minden héten legalább kétszer borsólevest kérnek. Hát igen. A borsóleves titkát anyutól tanultam. Egészen kislány koromtól sulykolta belém a sütés-főzés tudományát. De azt most tapasztaltam meg először, hogy ennyire jó érzés, ha örömmel eszik a főztömet, és megdicsérnek érte. Mert az én férjem soha nem mond nekem elismerő szavakat. Ilyet férfiszájából most hallok először. Mosolygok magamban, hogy tulajdonképpen be is költözhetnék ehhez a kedves családhoz. Mert jó itt. Egyszer majd én is

ilyen családot szeretnék. Cserfes, szemtelen gyerekeket, olyan férjet, akinek öröm főzni, és aki mindig kedves. Majd ki is kérdezem Katit, mi a titok. Hátha az én mogorva férjemből is lehetne ilyen jóindulatú, derűs embert varázsolni.

Repül az idő, a terhességem alapján véve csodálatos. Nem hízom túl sokat, a baba szépen fejlődik. Fogadott orvosom is van, Kádár doktor. Az egyik legnépszerűbb szülész Miskolcon, és még azt is elintézi, hogy megnézzék a babát ultrahangon, pedig ez nagy szó még ekkor. És természetesen az ultrahang is kiváló eredményt mutat. A kicsi csodásan fejlett, pontosan olyan, mint amilyennek lennie kell.

Boldog vagyok, és elégedett.

Ahogy közeledik a szülés ideje, egyre inkább előnt a félelem. Egyik este egyedül ülök a hátsó szobában, és sajnálom magam, amiért olyan szörnyű dolgok várnak majd rám a szülészetén. Anyu szól, hogy átjött hozzám egy kicsit Tónika. Bejöhet-e, kérdi. Persze, válaszolom, és rögtön jobb kedvem lesz. Tónika Zsuzsa barátóm udvarlója. Zsuzsa gyermekkoromtól jó barátóm, szinte testvérem. Vele buliztam át a kamaszkoromat, első, szinte egyetlen berúgásomkor is ő támogató. Az udvarlója is nagyon közel került hozzám, barátok lettünk. Most itt kuporognak mindketten velem az ágy sarkában, és mindenféle történeteket mesélnek, hátha el

tudják terelni a gondolataimat. Amikor látják, hogy nem nagyon figyelek rájuk, Tóni megfogja a kezem, és megsimogat. Megkérdezi, félek-e. És akkor elbőgöm magam, mint valami kisgyerek. Elbőgöm magam, és szipogva vallom be nekik ott, az ágy sarkában kuporogva, hogy soha életemben nem féltem még ennyire. Mert olyan homályos minden. Zsuzsa megölel, vigasztal, és ott maradnak velem. Aztán elalszom. Abban a tudatban, hogy a barátaim vigyáznak rám. Másnap reggel, amikor a kiadós alvás után kimegyek a konyhába, anyu nevetve meséli, hogy a barátaim lábujjhegyen osontak ki tőlem, őt pedig figyelmeztették, hogy ne csörömpöljön az edényekkel, mert elaludtam.

Bármelyik pillanatban megérkezhet a baba, ezért mindennap bebuszozom a kórházba, gépekkal vizsgálják, aztán hazaküldenek. Órákat ülök a többi kismamával különböző rendelők különböző folyosóin. Naponta több tucat rémtörténetet hallgatok meg, de ez cseppet sem fog rajtam.

Már hat nappal túlhorodtam a babát.

December 3-án este belenézek a tükörbe, a látvány szörnyű. A bokám bedagadt, a hasamon apró véraláfutáscsíkok. Megy a hasam, gondolom, a stressztől. Éjfél körül már a vécékagylót nézegetem, nem pottyán-e bele a gyerek, mert ugye anyu is a hasmenéstől szült meg engem.